



Profesor Jerzy Werner „Całe życie z motoryzacją...”

Wystawa prezentuje sylwetkę
Profesora Jerzego Romualda Wenera
wybitnego konstruktora,
nauczyciela akademickiego,
wychowawcy wielu pokoleń inżynierów,
rektora Politechniki Łódzkiej
oraz
doktora honoris causa
Uniwersytetu Strathclyde
w Glasgow w Szkocji

Autorki wystawy: mgr Małgorzata Wilbik, Krystyna Popiel Muzeum Politechniki Łódzkiej

Tekst do wystawy przygotowano na podstawie: Szczepaniak C., *Wspomnienie o profesorze Jerzym Wenerze*, „Zeszyty Historyczne Politechniki Łódzkiej” zeszyt 1, Politechnika Łódzka, Łódź 2002; Lanzendoerfer J., *Jerzy Romuald Werner*, „Słownik biograficzny Techników Polskich” zeszyt 4-5, Warszawa 1994; *Rektorzy Państwowych Wyższych Uczelni w Łodzi 1945-2010*, red. E. Paradowska, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź 2011; materiałów archiwalnych Muzeum Politechniki Łódzkiej w Łodzi

Na zdjęciu Profesor Jerzy Werner przy desce kreślarskiej



Profesor Jerzy Werner

„Całe życie z motoryzacją...”



Profesor Jerzy Werner (1909-1977)

Jerzy Romuald Werner urodził się w Krośnie w 1909 roku. Jego ojciec Stefan był inżynierem włókiennikiem, matka Stefania z domu Gileczko zajmowała się domem. W 1921 roku po przeprowadzce rodziny do Warszawy Jerzy Werner rozpoczął naukę w Gimnazjum im. J. Lelewela. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w 1928 roku podjął studia na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej. W 1935 roku uzyskał dyplom inżyniera mechanika ze specjalnością: *budowa samochodów*. Od 1935 roku Jerzy Werner był członkiem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich (SIMP), a także redaktorem „Technika Samochodowego” - czasopisma wydawanego przez tę organizację. W 1936 roku Jerzy Werner został zatrudniony jako starszy asystent w Katedrze Silników Spalinowych w Politechnice Warszawskiej, gdzie pracował do wybuchu II wojny światowej.



Jerzy Werner podczas II narady technicznej motoryzacji wojskowej



Jednocześnie z pracą na uczelni rozpoczął pracę w Biurze Studiów Państwowych Zakładów Inżynierii, początkowo na stanowisku konstruktora w dziale ciągników, a następnie starszego konstruktora i kierownika grupy. Brał udział w konstrukcyjnym i technologicznym opracowaniu pierwszego polskiego samochodu terenowego przeznaczonego dla wojska - typ 303 (przewidzianego jako wóz dowódczy, zwiadowczy, patrolowy, łączności, transportu lekkich ładunków, a także jako ciągnik do holowania armat) oraz samochodu uterenowionego - typ 603, który miał być produkowany w wersjach specjalnych jako sanitarka, elektrownia polowa, transporter reflektorów przeciwlotniczych. Pierwsze prototypy weszły do użycia w 1939 roku, a ich masowa produkcja miała rozpocząć się w 1940 roku. Inżynier Jerzy Werner był również konstruktorem podwozi do ciężarówek PZInż 703 i 713 oraz samochodów osobowych LS (Lux-Sport). Podczas okupacji niemieckiej Jerzy Werner pracował jako monter samochodowy w elektrowni warszawskiej, a następnie był kierownikiem fabryki dźwigów „Bracia Jenike”. Jednocześnie zatrudniony był w Państwowej Szkole Mechanicznej na stanowisku wykładowcy przedmiotów: *badania samochodów* i *podwozia samochodowe*. Brał udział w tajnym nauczaniu kontynuując w warunkach konspiracyjnych prace ze studentami Politechniki Warszawskiej nad projektami konstrukcyjnymi rozpoczętymi przez studentów jeszcze przed wybuchem wojny. Był członkiem Armii Krajowej i za swoją działalność był więziony na Pawiaku.



Profesor Jerzy Werner

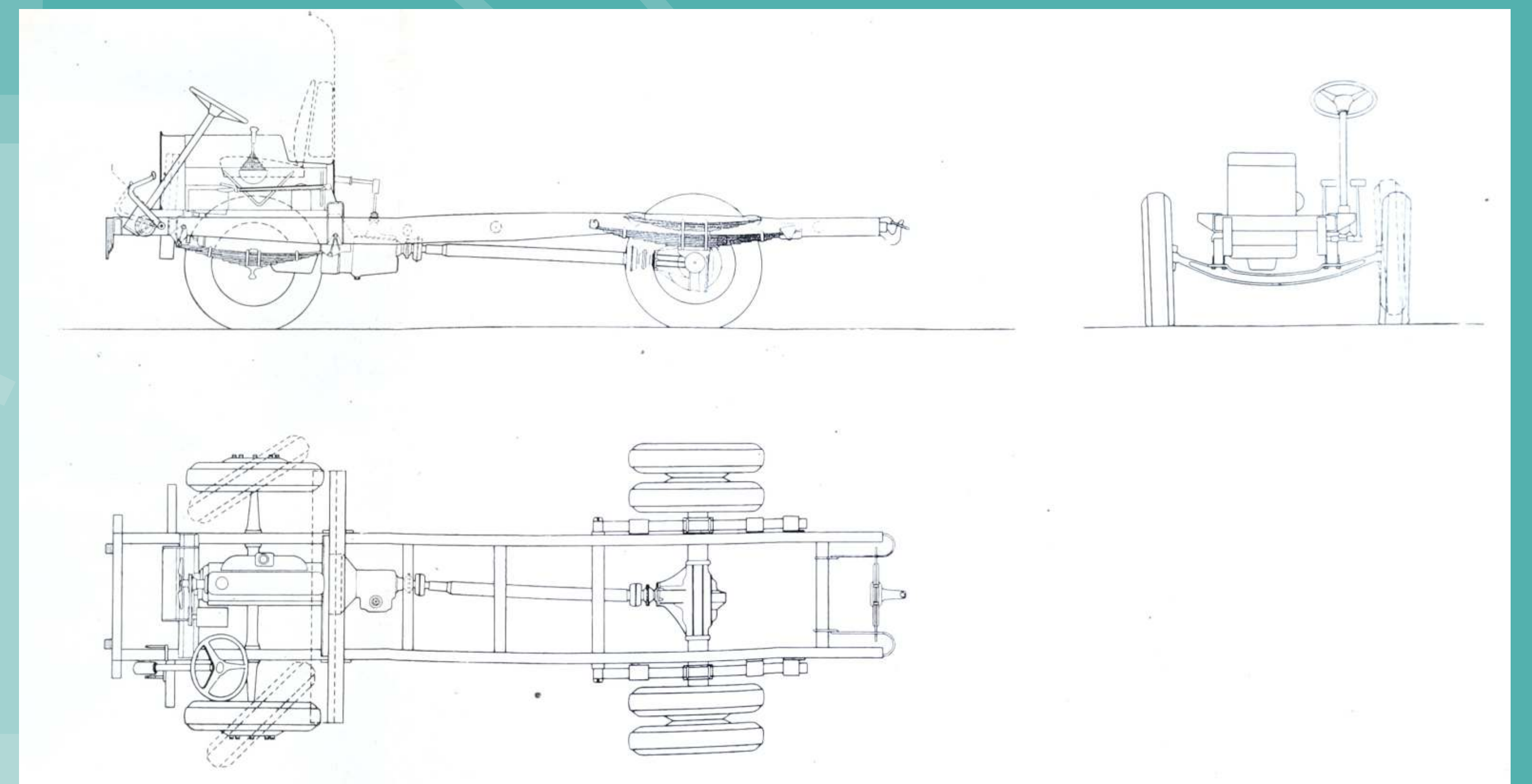
„Całe życie z motoryzacją...”

Po wyparciu wojsk niemieckich z warszawskiej Pragi w 1944 roku Jerzy Werner pozostał w fabryce „Bracia Jenike” i pełnił funkcję tymczasowego kierownika trzech sąsiadujących ze sobą zakładów. W styczniu 1945 roku został delegowany do Łodzi jako pełnomocnik ds. gospodarki Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów. Organizował transport samochodowy głównie dla zaopatrzenia miasta w żywność. Następnie został kierownikiem Wydziału Przemysłowego województwa łódzkiego. W latach 1945-1946 był zastępcą kierownika działu transportowego „Społem”. W marcu 1946 rozpoczął pracę na stanowisku samodzielnego konstruktora w Centralnym Biurze Konstrukcyjnym Zjednoczonego Przemysłu Motoryzacyjnego w Łodzi, a w latach 1947-1955 był jego kierownikiem. W 1955 roku Jerzy Werner został doradcą naukowym w Biurze Konstrukcyjnym Przemysłu Motoryzacyjnego, a od 1959 roku był głównym projektantem Biura w Warszawie oraz ekspertem Polskiego Towarzystwa Handlu Zagranicznego.



Profesor Jerzy Werner (pierwszy z lewej) na tle samochodu ciężarowego Star

Od 1956 roku Profesor Jerzy Werner pełnił także funkcję doradcy naukowego w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Starachowicach. Pracując w biurze konstrukcyjnym w Łodzi Jerzy Werner był głównym konstruktorem podwozia pierwszego powojennego samochodu ciężarowego Star 20. Pod Jego kierownictwem powstały kolejne modernizacje tego auta (Star 21, Star 25). W kolejnych latach kierował pracami nad nadwoziem autobusów Star 50 i Star 52 oraz ciągnika siodłowego Star 60.



Rysunek podwozia samochodu ciężarowego opublikowany w *Przeglądzie samochodowym* w 1947 roku



Samochód ciężarowy Star 20 na ulicach Łodzi



Profesor Jerzy Werner

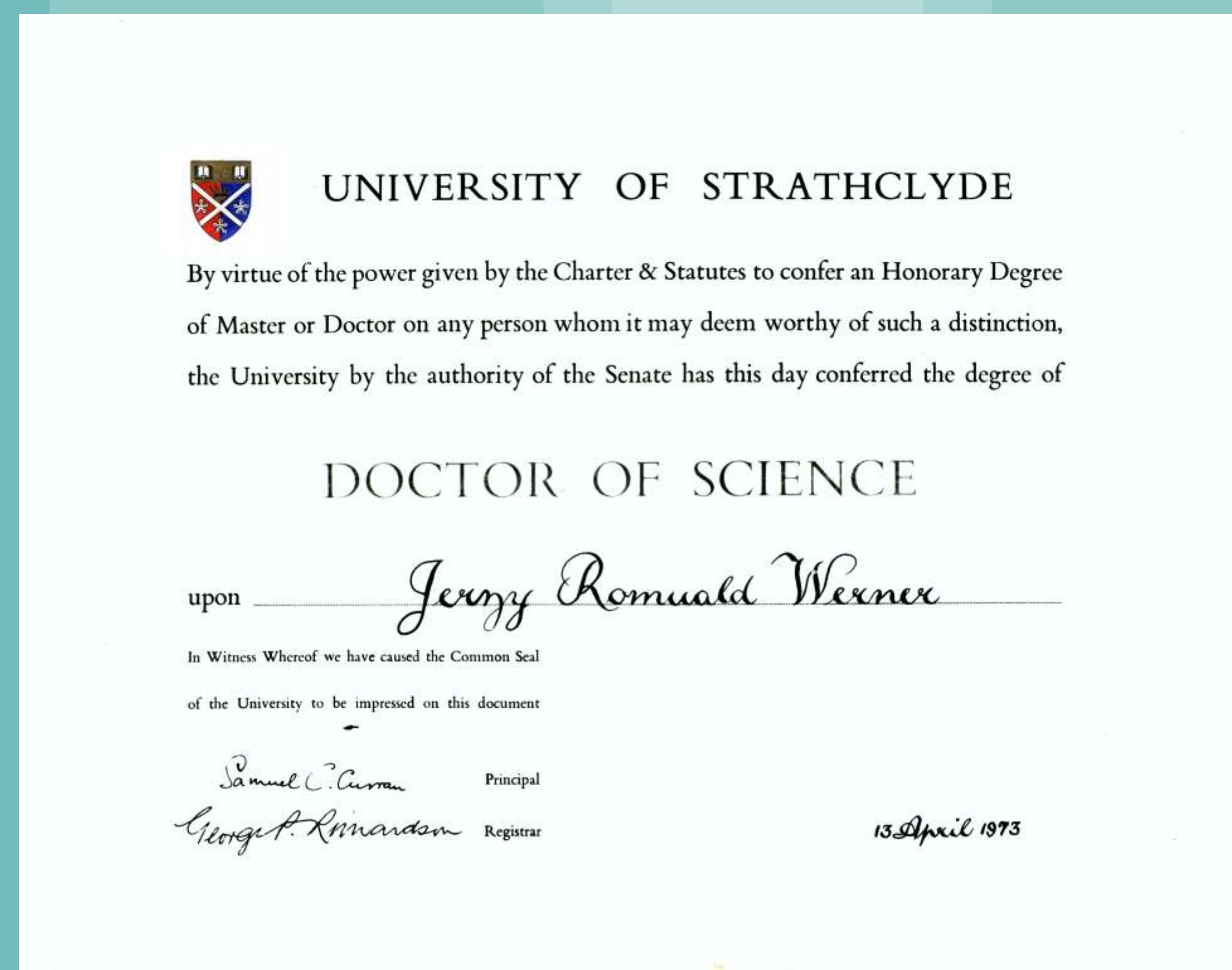
„Całe życie z motoryzacją...”

Jerzy Werner równocześnie z pracą konstruktora rozpoczął działalność naukową i dydaktyczną. W 1945 roku podjął pracę na Wydziale Mechanicznym Politechniki Łódzkiej w Katedrze Silników Samochodowych. W 1949 roku został zastępcą profesora i kierownikiem Katedry Budowy Samochodów. Tytuł profesora zwyczajnego uzyskał w 1962 roku. W 1970 roku objął stanowisko dyrektora Instytutu Pojazdów, którym kierował do 1977 roku. Opracował pięć podręczników, z których korzystali nie tylko studenci, ale także inżynierowie zatrudnieni w biurach konstrukcyjnych. Był twórcą szkoły naukowej zajmującej się zagadnieniami mechaniki pojazdów samochodowych, a w szczególności badaniami i konstrukcją zespołów układów napędowych pojazdów.

Jerzy Werner był konstruktorem wykonanego i przebadanego w Politechnice Łódzkiej sprzęgła hydrokinetycznego - pierwszego zrealizowanego w Polsce. Kierował opracowaniem różnych wariantów konstrukcyjnych mechanizmów napędowych samochodu do współpracy z maszyną wirnikową i rozwiązaniami konstrukcyjnymi samonośnych nadwozi samochodów ciężarowych.



Profesor Jerzy Werner rektor Politechniki Łódzkiej w latach 1962-1968



Dyplom nadania Profesorowi Jerzemu Wernerowi tytułu i godności doktora honoris causa Uniwersytetu Strathclyde w Glasgow w Szkocji



Profesor Jerzy Werner w gronie doktorów honoris causa Uniwersytetu Strathclyde w Glasgow w Szkocji, 1973 rok

Profesor Jerzy Werner swoje opracowania przedstawił w 28 artykułach oraz licznych referatach na konferencjach i seminariach w kraju i za granicą. W latach 1960-1962 pełnił funkcję dziekana Wydziału Mechanicznego, w latach 1956-1957 prorektora, a w latach 1962-1968 rektora Politechniki Łódzkiej. Z Jego inicjatywy został opracowany perspektywiczny plan rozwoju uczelni sięgający 1980 roku. Podczas Jego kadencji jako rektora zostały oddane do użytku pawilony: chemii radiacyjnej, garbarstwa i chłodnictwa oraz kompleks budynków Wydziału Mechanicznego, doprowadzone do stanu surowego dwa pawilony Wydziału Elektrycznego i jeden dom studencki oraz rozpoczęto budowę gmachu Wydziału Budownictwa Lądowego i hotelu asystenckiego. W 1967 roku doprowadził do podpisania umowy o współpracy z Uniwersytetem Strathclyde obejmującej między innymi wymianę pracowników i studentów, wspólne prowadzenia prac magisterskich i doktorskich, prowadzenie wspólnych prac badawczych oraz wspólne publikacje książkowe. W 1973 roku Uniwersytet Strathclyde nadał Profesorowi Jerzemu Wernerowi tytuł i godność doktora honoris causa.



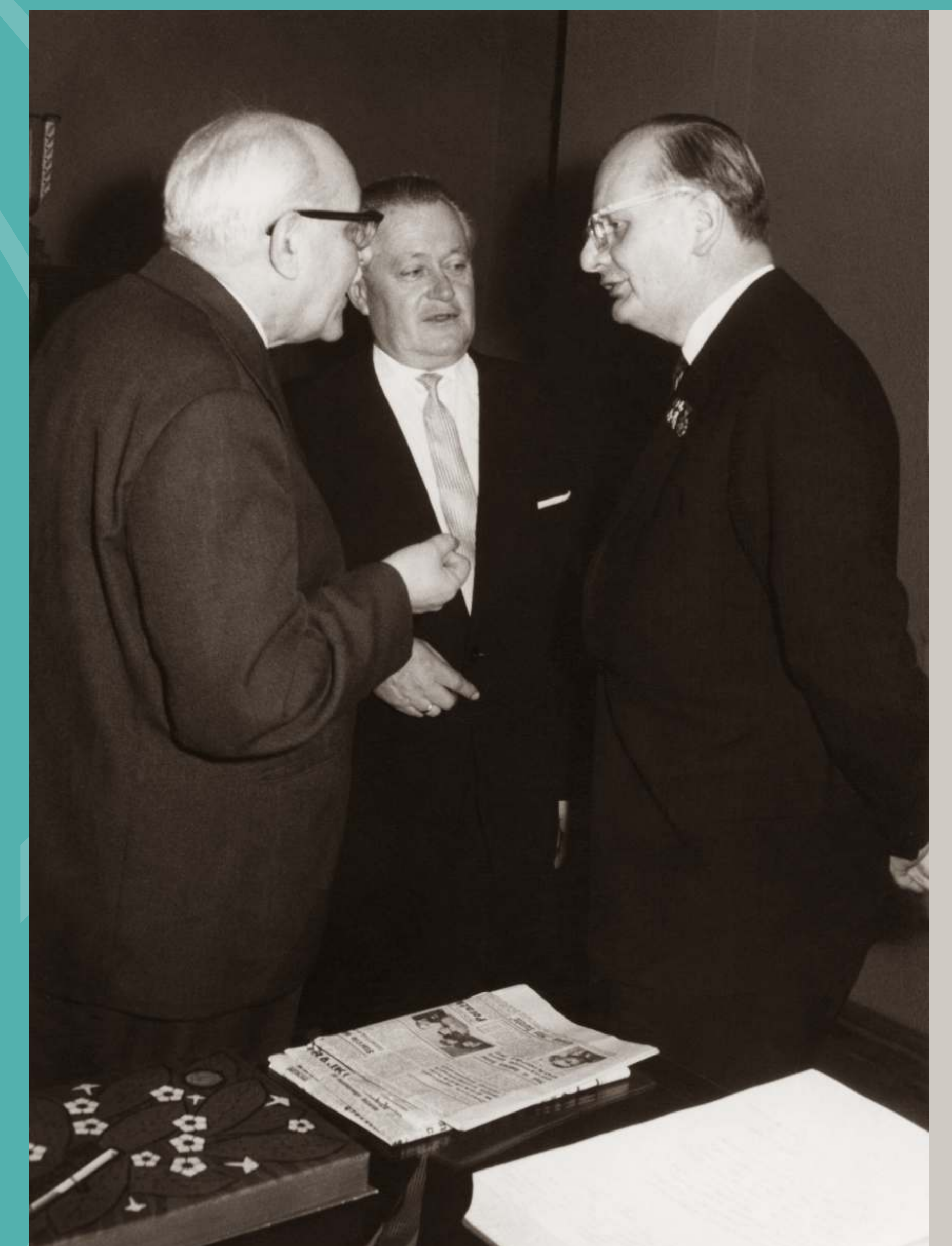
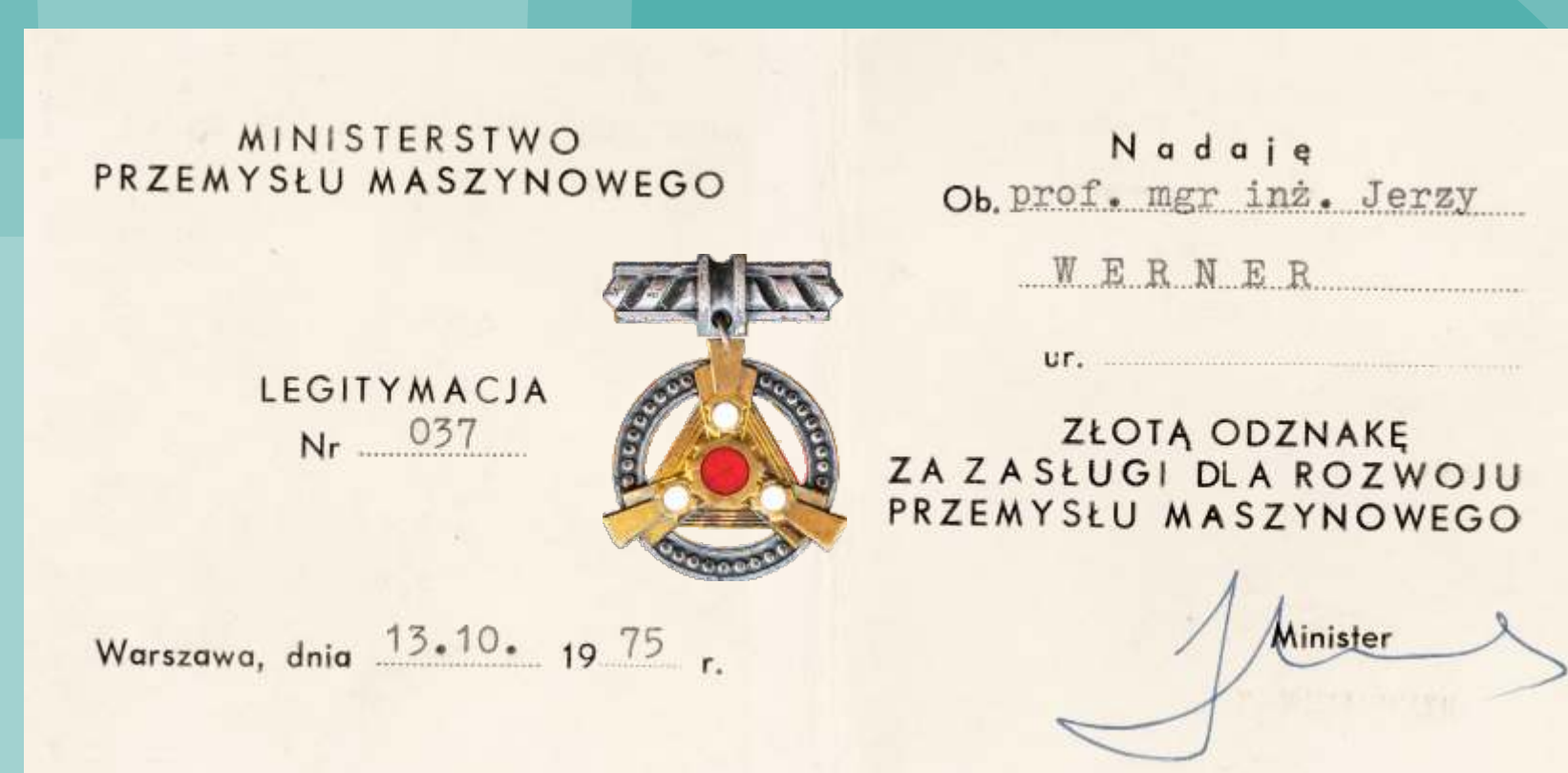
Profesor Jerzy Werner

„Całe życie z motoryzacją...”

Profesor Jerzy Werner był członkiem wielu organów doradczych już od 1950 roku, między innymi Rady Naukowej Instytutu Motoryzacji i Biura Konstrukcyjnego Przemysłu Motoryzacyjnego oraz Rady Naukowej Instytutu Transportu Samochodowego. Był przewodniczącym Rady Naukowej Wojskowego Instytutu Techniki Pancernej i Samochodowej oraz Rady Naukowej w Przemysłowym Instytucie Motoryzacji. Był członkiem Rady Motoryzacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów, Rady Naukowej przy Ministerstwie Przemysłu Ciężkiego i Rady Doradczej przy Ministerstwie Komunikacji. Od 1971 roku był członkiem Komitetu Budowy Maszyn PAN. Profesor Jerzy Werner był międzynarodowym ekspertem w dziedzinie techniki samochodowej zarówno w SIMP, jak i w Zespole Rzecznawców PZMot. W latach 1962-1973 był przewodniczącym rady programowej czasopisma „Technika Motoryzacyjna”. Od 1938 roku był członkiem Societe des Ingenieurs de l'Automobile (SIA) w Łodzi.

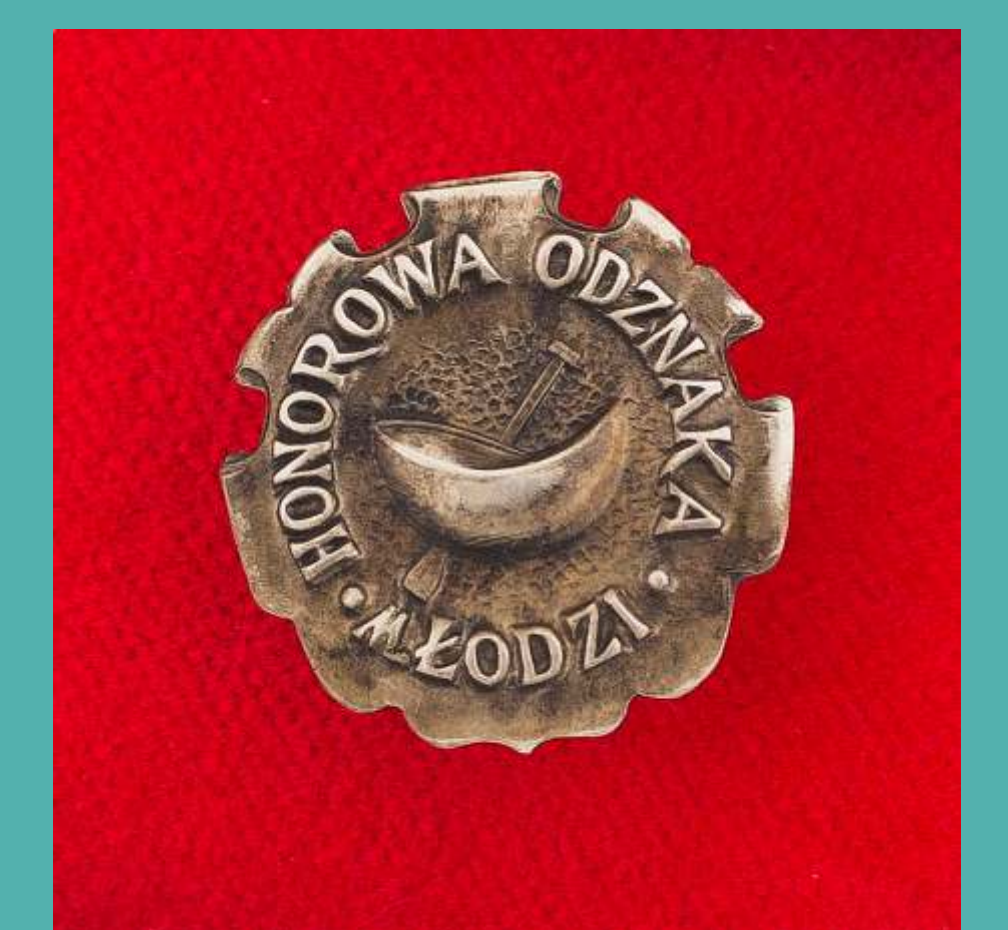
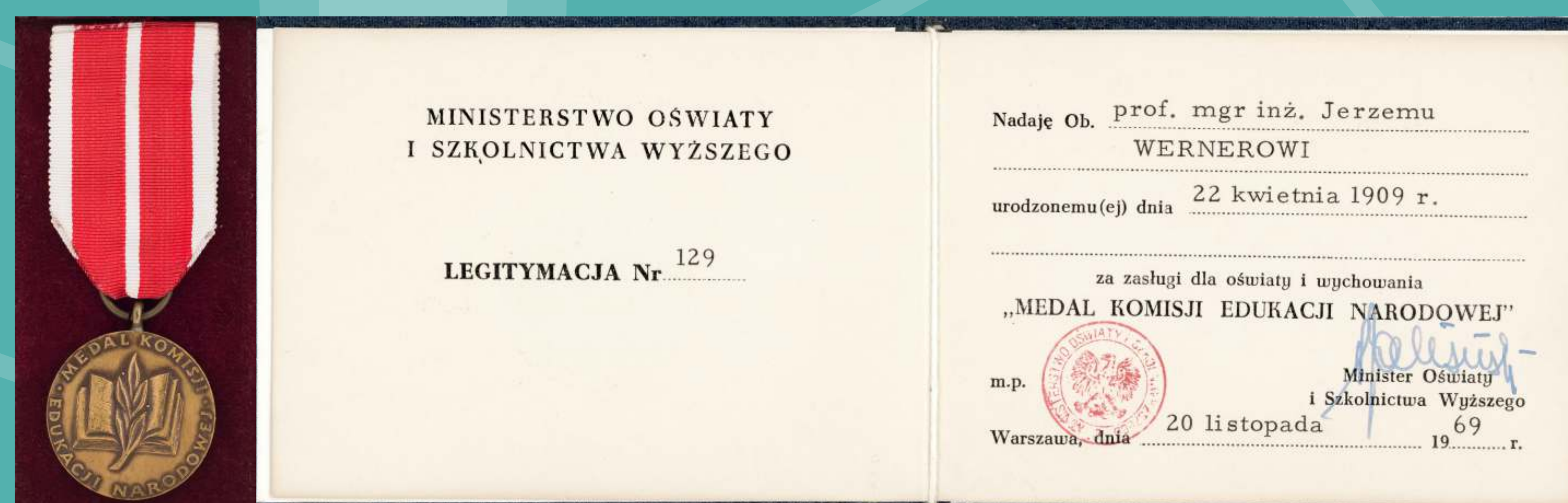


Rektor Politechniki Łódzkiej Profesor Jerzy Werner (pierwszy z lewej) i Senat Politechniki Łódzkiej



Rektor Jerzy Werner (pierwszy z prawej) w gronie pracowników Politechniki Łódzkiej

Profesor Jerzy Werner został uhonorowany wieloma wyróżnieniami i odznaczeniami, między innymi: Państwową Nagrodą Naukową, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym Krzyżem Zasługi. Profesor Jerzy Werner zmarł 8 października 1977 roku, został pochowany na Starym Cmentarzu w Łodzi.



Honorowa odznaka miasta Łodzi nadana Jerzemu Wernerowi w 1962 roku

Wybrane odznaczenia i wyróżnienia nadane Profesorowi Jerzemu Wernerowi